

Esihistoriallisia löytöjä, jotka löydettiin Ristiinan Astuvansalmen kallio-
maalauksen edustalta sukellustutkimus-
ten yhteydessä kesällä 1991. Ks. Juhani
Grönhagenin tutkimusraporttia museovi-
raston arkeologian osaston arkistossa.

Diar. 29.5.1991

Luett. P. Pesonen 1996

KM 26331
Ristiina
Astuvansalmi

1. Meripihkariipus, joka esittää ihmiskasvoja. Muodoltaan pitkulainen, kiilamainen ja halkaisijaltaan kolmiomainen. Kummatkin sivut on hiottu tasaisiksi ja palan terävään kulmaan on muotoiltu ihmishahmoinen kuva, jossa erottuu kulmakaarien alla olevat silmäkuopat, nenä, huulet, suu, leuka ja vasemmalla puolella silmäkuoppien tasalla C-muotoinen syvennys (mahd. korva). Kaulassa on oikealla puolella niskaan osoittava uurros. Heti leukakuopan alapuolella on kaulan läpi niskaan ulottuva reikä, joka on kasvopuolelta kulu-
nut väljäksi. Reiän alapuolella on mahdollisesti jälkiä aiemmista rei'istä. Meripihka on hieman sienimäistä, pinnaltaan sokerimaista ja hauraan tuntuista. Meripihka on laadultaan sameampaa kuin Astuvansalmen muissa meipihkalöydöissä (KM 25771, 26331:2, 27146). Esineen mitat ovat 32 x 12 x 13,7 mm.

KM 26331
Ristiina
Astuvansalmi

2. Meripihkariipus. Kahteen osaan haljennut, liimattu museossa. Esittää ihmiskasvoja; korusta puuttuu takaraivo ja niskaosa. Esineen korkeus on 16,2 mm ja leveys 5,5 mm. Käytetty meripihka on laadultaan korkealuokkaista ja läpikuultavaa. Alunperin pisaramainen, hiukan vinoneliön muotoinen litteä meripihkapala on huolella hiottu ja neliön kulmaukseen on kahdelle sivulle ja reunaan työstetty silmäkuopat, nenä ja suu. Puuttuvassa niska- ja kaulaosassa on todennäköisesti ollut porattu poikittainen ripustus- tai kiinnitysreikä. Vasemmalla puolella pienoisteistoksen posken kohdalla meripihkamateriaalissa on luonnollinen melko syvä halkeama, jossa mikroskooppitutkimuksissa havaittiin vaaleaa kellertävänsävyistä materiaalia. Meripihkassa on lisäksi jäänteitä punaisesta väristä, joka voi olla punamultaa tai luonnollista järven pohjakerrostumista peräisin olevaa rautaoksidia.

3. Hiekkakiviesine. Pään muotoinen, sivuilta hieman litteä ja siinä on selvä "kaulus". Esineen mitat ovat 42 x 32 x 39 mm.

KM 26331
Ristiina
Astuvansalmi

4. Palanen luuta. Pahoin vaurioitunut. Palan on määrittänyt Tri Ebba During (Osteologiska Forskningslaboratoriet, Tukholma). Luu kuuluu nisäkkäälle, mutta ei ihmiselle.

KM 26331
Ristiina
Astuvansalmi

5. Palanen sarvea. Toisessa päässä on havaittavissa työstön merkkejä. Pala on peuran sarvea (määrittänyt Stella From). Kalloon kiinnittävistä päistä, eli sarven palasen pyöreästä päistä voi nähdä, että sarvi on eläimen itsensä pudottama. Toinen pää on katkaistu työkalulla. Sarven pala on 10 cm:n mittainen.

Löydöt KM 26331:1-5 löydettiin kalliomaalauksen edustan vedenalaiselta kaivausalueelta; löydöt :1-2 ja :4-5 aiemman löydön KM 25771 löytöpaikan ympärille laajennetulta alueelta ja löytö :3 taas aivan rantaviivan tuntumasta, n. 1,5 m syvyydestä.

Ristiinan Astuvansalmen kalliomaalaus sijaitsee Yöveden Astuvansalmen pohjoisrannalla vastapäätä Astuvansaarta (PK 3141 08 HIMALANSAARI, x= 6815 24, y= 3529 18).

Luettelointi on tehty Juhani Grönhagenin artikkelin perusteella (Ristiinan Astuvansalmi, muinainen kulttipaikkako? Suomen Museo 1994).